

Daniel

Daniel ("Gud är min domare") fördes bort som ung pojke till Babel under den första deportationen år 605 f Kr (kap 1). Han verkade som statsman och profet under Nebukadnessar (1-4), Belshassar (5) och Darejavesch (perserkungen Koresh, 6:28) och fick ta emot syner om framtiden (7-12). Sin sista uppenbarelse fick han 536 f Kr (10-12), tre år efter att Persien trätt fram som den nya stormakten.

Enligt judisk tradition skrevs boken av Daniel själv (jfr 7:1), som infogade Nebukadnessars eget vittnesbörd (kap 4). Kända avsnitt är de tre männen i den brinnande ugnen (kap 3), Daniel i lejon-gropen (6) och Människosonen på himlens skyar (7:13f).

Daniels fångenskap i Babel

¹ I Juda kung Jojakims tredje regeringsår kom Babels kung Nebukadnessar mot Jerusalem. Han belägrade staden,

² och Herren gav Juda kung Jojakim i hans hand liksom en del av kärlen i Guds tempel. Nebukad-

1:1 2 Kung 24:1, 2 Krön 36:6f. **1:1** Jojakims tredje regeringsår År 605 f Kr. Denna sommar kom Nebukadnessar, efter sin seger vid Karkemish (Jer 46:2), och samlade tribut från Israel och dess grannfolk (2 Kung 24:1). **1:1** Nebukadnessar Regerade 605-562 f Kr och byggde upp Babel till en stormakt och världsstad (4:27).

1:2 1 Mos 10:10, Jes 42:24.

nessar förde dem till sin guds hus i Shinars land och satte kärnen i sin guds skattkammare.

³ Kungen befallde sin förste hovmarskalk Ashpenas att hämta några av Israels barn från kungaätten eller av förnäm börd,

⁴ unga män utan defekter som såg bra ut. De skulle kunna tillägna sig all slags lärdom, vara kloka, ha lätt för att lära och vara dugliga att tjäna i kungens palats. De skulle få undervisning i kaldeernas litteratur och språk.

⁵ Kungen bestämde åt dem en daglig tilldelning av kungens egen mat och av vinet som han själv drack. De skulle läras upp i tre år och därefter tjänstgöra hos kungen.

⁶ Bland dem var Daniel, Hananja, Mishael och Asarja av Juda stam.

⁷ Men förste hovmarskalken gav dem andra namn. Daniel kallade han Belteshassar, Hananja Shadrak, Mishael Meshak och Asarja Abed-Nego.

1:2 sin guds hus Troligen templet Esagila med den 90 meter höga pyramiden Etemenanki, tillägnad Babels skyddsgud Marduk. Här samlade babylonierna gudabilder från sina erövrade folk. **1:3**

2 Kung 20:18, 24:14, Jes 39:7. **1:3** hämta ... från kungaätten Babel tog ofta gisslan för att säkerställa ett erövrat folks lydnad. **1:4** kaldeernas ... språk Arameiska, det internationella språket (Jes 36:11), besläktat med hebreiskan. **1:5** läras upp ... tjänstgöra Babylonierna assimilerade sina erövrade folk (jfr vers 7) genom att omskola deras ledande skikt (se 2 Kung 24:14). Tre år var en tjänstemans normala utbildning. **1:6** Dan 2:17, 5:13. **1:7** Dan 2:26, 49, 4:5, 8, 5:12, 10:1.

1:7 Hananja ... Mishael ... Asarja Betyder "Herren är barmhärtig", "vem är som Gud" och "Herren hjälper". De nya namnen knyter an till Babels avgudar Bel, Aku och Nebo.

⁸ Men Daniel bestämde sig i sitt hjärta för att inte orena sig med kungens mat eller med vinet som han drack, och han bad förste hovmarskalken att han inte skulle behöva orena sig.

⁹ Gud lät Daniel finna nåd och barmhärtighet hos förste hovmarskalken,

¹⁰ men han sade till Daniel: ”Jag är rädd att min herre kungen, som har bestämt vad ni ska äta och dricka, ska finna att ni är magrare än era jämnåriga bland de unga männen. Då drar ni skuld över mig inför kungen.”

¹¹ Då sade Daniel till hovmästaren som förste hovmarskalken satt över Daniel, Hananja, Mishaël och Asarja:

¹² ”Gör ett försök med dina tjänare i tio dagar. Låt oss få äta grönsaker och dricka vatten.

¹³ Jämför oss sedan med de unga män som har ätit av kungens mat, och gör med dina tjänare efter vad du då ser.”

¹⁴ Han lyssnade till deras begäran och gjorde ett försök med dem i tio dagar.

¹⁵ Efter de tio dagarna visade det sig att de såg bättre ut och var mer välnärda än alla de unga män som åt av kungens mat.

¹⁶ Då tog hovmästaren bort maten de skulle ha fått och vinet de skulle ha druckit och gav dem grönsaker i stället.

1:9 1 Mos 39:21, Ps 106:46. **1:11** hovmästaren Annan Översättning: ”övervakaren” (även i vers 16). **1:12** 1 Mos 1:29, Ps 104:14, Ords 25:25.

1:12 grönsaker Hebr. zeroím leder tanken till frön eller gryn. Enklare folk i kungens tjänst kunde få sin lön i korn och olja.

17 Åt dessa fyra unga män gav Gud kunskap och insikt i all slags skrift och vishet, och Daniel förstod alla slags syner och drömmar.

18 När tiden var inne då kungen bestämt att de skulle hämtas, fördes de av förste hovmarskalken inför Nebukadnessar.

19 Kungen talade med dem, och det fanns ingen bland dem alla som kunde jämföras med Daniel, Hananja, Mishael och Asarja. De fick därför tjänstgöra hos kungen.

20 Han fann att de i allt som krävde vishet och förstånd var tio gånger klokare än alla de spåmän och besvärfjare som fanns i hela hans rike.

21 Och Daniel blev kvar där ända till kung Koreshs första regeringsår.

2

Nebukadnessars dröm

1 I sitt andra regeringsår hade Nebukadnessar drömmar som gjorde honom orolig och sömnlös.

2 Då kallade kungen till sig sina spåmän, besvärfjare, trollkarlar och kaldeer för att de skulle tala om för honom vad han hade drömt. Och de kom och trädde fram inför kungen.

1:17 Job 32:8, Dan 5:11f. **1:20** 1 Kung 4:30, Dan 2:48, Jak 1:5. **1:21** Dan 6:28, 10:1. **1:21** kung Koreshs första regeringsår År 539 f Kr (jfr 6:28, Esra 1:1). **2:1** 1 Mos 41:1, 8, Dan 4:2. **2:1** andra regeringsår I början av år 603 f Kr. **2:2** Jes 47:12f, Dan 5:7.

2:2 spåmän, besvärfjare, trollkarlar och kaldeer Spåmännen var drömtydare (1 Mos 41:8) medan besvärfjarna var exorcister. Nationsbeteckningen "kaldeer" kom att användas om stjärntydare (jfr de vise männen i Matt 2:1 med not).

³ Kungen sade till dem: ”Jag har haft en dröm, och min ande är orolig. Jag vill veta vad jag drömt.”

⁴ Då sade kaldeerna till kungen på arameiska: ”Må kungen leva för evigt! Berätta drömmen för dina tjänare så ska vi tyda den.”

⁵ Kungen svarade kaldeerna: ”Detta är mitt fasta beslut: Om ni inte förklarar drömmen för mig och tyder den ska ni huggas i stycken och era hus göras till sophögar.

⁶ Men om ni berättar drömmen för mig och tyder den ska ni få gåvor och lön och stor ära av mig. Säg mig därför drömmen och dess tydning.”

⁷ De svarade för andra gången: ”Kungen bör berätta drömmen för sina tjänare, så ska vi tala om vad den betyder.”

⁸ Kungen svarade: ”Jag märker tydligt att ni vill vinna tid, eftersom ni ser att detta är mitt fasta beslut.

⁹ Om ni inte säger mig drömmen kan domen över er bara bli en. Ni har kommit överens om att ljuga och bedra i hopp om att tiderna ska förändras. Säg mig nu vad jag drömt, så vet jag att ni också kan tyda det för mig.”

¹⁰ Kaldeerna svarade kungen: ”Det finns ingen människa på jorden som kan säga det kungen vill veta. Ingen kung, hur stor och mäktig han än varit, har någonsin begärt något sådant av någon spåman, besvärjare eller kaldé.

2:4 Dan 3:9, 5:10, 6:6, 21.

2:4 på arameiska Från 2:4-7:28 är boken skriven på kaldeernas språk arameiska. **2:5** 2 Kung 10:27, Esra 6:11, Dan 3:29.

¹¹ Det som kungen begär är för svårt. Det finns ingen som kan berätta det för kungen, ingen utom gudarna. Men de bor inte bland de dödliga.”

¹² Detta gjorde kungen så vred och rasande att han befälde att alla de vise i Babel skulle förgöras.

¹³ När befallningen hade gått ut och man skulle döda de vise männen, sökte man också efter Daniel och hans vänner för att döda dem.

¹⁴ Då vände sig Daniel med kloka och förståndiga ord till Arjok, översten för kungens livvakter som hade gått ut för att döda de vise i Babel.

¹⁵ Han frågade Arjok, kungens befälhavare: ”Varför har kungen gett en så sträng befallning?” Arjok talade om för Daniel hur det var.

¹⁶ Daniel gick då in till kungen och bad att få tid på sig, så skulle han ge kungen tydningen.

¹⁷ Sedan gick Daniel hem och förklarade saken för sina vänner Hananja, Mishael och Asarja.

¹⁸ Han uppmanade dem att be om nåd från himlens Gud, så att hemligheten skulle uppenbaras och Daniel och hans vänner inte skulle dödas tillsammans med de övriga vise i Babel.

¹⁹ Då uppenbarades hemligheten för Daniel i en syn om natten, och Daniel prisade himlens Gud

²⁰ och sade:

”Lovat är Guds namn
från evighet till evighet,
för vishet och makt tillhör honom.

2:12 alla de vise ... förgöras En liknande massavrättning av spåmän utfördes hundra år senare av Darejaves I (jfr Esra 6:11). **2:14** livvakter Annan översättning: ”slaktare”. **2:20** Job 12:13, Ps 113:2, Upp 7:12.

21 Han låter tider och stunder skifta,
han avsätter kungar
och tillsätter kungar,
han ger de visa deras vishet
och de förståndiga
deras förstånd.

22 Han uppenbarar
det som är djupt och fördolt,
han vet vad som finns i mörkret
och ljuset bor hos honom.

23 Dig, mina fäders Gud,
tackar och prisar jag
för att du gett mig vishet
och förmåga
och uppenbarat för mig
det vi bad dig om.

Du har visat oss
vad kungen ville veta.”

24 Sedan gick Daniel till Arjok som hade fått order
av kungen att förgöra de vise i Babel. Han kom in
och sade till honom: ”Döda inte de vise i Babel. För
mig till kungen, så ska jag ge honom tydningen.”

25 Genast förde Arjok Daniel till kungen och sade
till honom: ”Jag har funnit en man bland de jud-
iska fångarna som kan ge kungen tydningen.”

26 Kungen sade till Daniel, som hade fått namnet
Belteshassar: ”Kan du verkligen berätta drömmen
för mig, vad jag såg och vad det betyder?”

27 Daniel svarade kungen:

2:21 Job 32:8, Ps 31:16, Dan 5:21, Apg 1:7. **2:22** Job 12:22, Ps 104:2,
139:12, Jes 45:7, 1 Kor 2:10. **2:26** Dan 1:7, 5:12.

”Den hemlighet som kungen vill veta kan inga vise män, besvärjare, spåmän eller stjärntydare berätta för kungen.

²⁸ Men det finns en Gud i himlen som kan uppenbara hemligheter, och han har låtit kung Nebukadnessar veta vad som ska ske i kommande dagar. Detta var din dröm och synen du såg på din bädd:

²⁹ När du, o konung, låg på din bädd, började du tänka på vad som ska ske i framtiden, och han som uppenbarar hemligheter lät dig veta vad som ska ske.

³⁰ Denna hemlighet har uppenbarats för mig, inte för att jag har mer vishet än alla andra levande varelser, utan för att kungen skulle få veta tydningen så att du förstår ditt hjärtas tankar.

³¹ O konung, du såg i din syn en stor staty, hög och med strålande glans. Den stod framför dig, och den var skrämmande att se.

³² Huvudet på statyn var av fint guld, bröstet och armarna av silver, buken och höfterna av koppar.

³³ Benen var av järn, och fötterna delvis av järn och delvis av lera.

³⁴ Medan du såg på den revs en sten loss, men inte av människohänder, och den träffade statyns fötter av järn och lera och krossade dem.

2:27 stjärntydare Annan översättning (Vulgata): ”teckentydare” (även i 4:4, 5:7, 11). **2:30** 1 Mos 41:16, Dan 1:17. **2:32** guld ... silver ... koppar En staty av dessa tre material hade rests ca 70 år tidigare av kung Esarhaddon (2 Kung 19:37), som också började bygga upp Mardukstemplet Esagila (1:2 med not). Enklare material användes särskilt för de delar som skulle täckas av tyg.

³⁵ Då krossades alltsammans, järnet, leran, kopparn, silvret och guldets. Allt blev som agnar från tröskplatserna om sommaren, och vinden förde bort det så att inte ett spår fanns kvar. Men stenen som hade träffat statyn blev ett stort berg som uppfyllde hela jorden.

³⁶ Det var drömmen, och nu vill vi säga kungen vad den betyder:

³⁷ Du, o konung, är kungarnas kung. Himlens Gud har gett dig rike, styrka, makt och ära.

³⁸ I din hand har han gett människorna, markens djur och himlens fåglar, var de än bor, och han har satt dig att härska över dem alla. Du är det gyllene huvudet.

³⁹ Men efter dig ska det uppstå ett annat rike, svagare än ditt, och därefter ett tredje rike av koppar som ska härska över hela jorden.

⁴⁰ Det fjärde riket ska vara starkt som järn, för järn krossar och slår sönder allt. Så som järn förstör allt annat ska det krossa och förstöra.

⁴¹ Och att du såg fötterna och tårna vara delvis

2:35 Ps 37:10, 36, 83:14, Jes 17:13f, Jer 13:24. **2:35** agnar från tröskplatserna På tröskplatsen skilde man agnarna från vetet och lät vinden blåsa bort de lättviktiga agnarna (jfr Ps 1:4, Matt 3:12). **2:35** stenen Profetisk bild för Messias (jfr Sak 3:9, Apg 4:11, 1 Petr 2:4f, 1 Kor 10:4). **2:36** vad den betyder De fyra rikena tolkas ofta som Babel (500-tal f Kr), Medien-Persien (500-tal till 300-tal f Kr), Grekland (300-tal till första århundradet f Kr) och Rom (första århundradet f Kr och framåt). Tidsåldrar liknades ofta vid metaller, t ex redan på 700-talet f Kr av den grekiske författaren Hesiodos. Jfr synen i kap 7. **2:37** Jer 28:14, Hes 26:7, Dan 4:19, 5:18. **2:37** himlens Gud Ett vanligt gudsnamn i zoroastrismen som spred sig vid denna tid. **2:38** Ps 50:10f, Jer 27:6, 28:14.

av krukmakarlera och delvis av järn, det betyder att det ska vara ett splittrat rike. Men det ska ha något av järnets fasthet, eftersom du såg att leran var blandad med järn.

⁴² Tårna på fötterna var delvis av järn och delvis av lera, och det betyder att riket ska vara delvis starkt och delvis svagt.

⁴³ Att du såg järnet blandat med lera betyder att människor ska blanda sig med varandra genom giftermål men ändå inte hålla samman, lika lite som järn kan förenas med lera.

⁴⁴ Men i de kungarnas dagar ska himlens Gud upprätta ett rike som aldrig i evighet ska gå under och vars makt inte ska överlämnas till något annat folk. Det ska krossa och göra slut på alla de andra rikena, men självt ska det bestå för evigt.

⁴⁵ Du såg ju att en sten revs loss från berget, men inte av människohänder, och att den krossade järnet, kopparn, leran, silvret och guld.

Den store Guden har nu uppenbarat för kungen vad som ska ske i framtiden. Drömmen är sann och tydningen tillförlitlig.”

⁴⁶ Då föll kung Nebukadnessar ner på sitt ansikte och tillbad Daniel och befalldes att man skulle bära fram matoffer och rökelseoffer åt honom.

⁴⁷ Och kungen sade till Daniel: ”Er Gud är i sanning en Gud över andra gudar, en Herre över kungar och en som uppenbarar hemligheter, eftersom du kunde uppenbara denna hemlighet.”

2:44 Ps 2:8f, 110:1f, 6, Dan 7:14, 27, Mika 4:7, Luk 1:33, 1 Kor 15:24.

2:45 Ps 118:22. **2:46** Apg 10:25, 14:11f. **2:47** 2 Mos 15:11, Ps 86:8, 136:2, 1 Tim 6:15.

⁴⁸ Därefter upphöjde kungen Daniel och gav honom många stora gåvor och satte honom till herre över hela Babels provins och till högste föreståndare för alla de vise i Babel.

⁴⁹ På Daniels begäran utsåg kungen Shadrak, Meshak och Abed-Nego att förvalta Babels provins, medan Daniel själv stannade vid kungens hov.

3

De tre i den brinnande ugnen

¹ Kung Nebukadnessar lät göra en staty av guld, sextio alnar hög och sex alnar bred. Han ställde upp den på Duraslätten i Babels provins.

² Sedan sände han bud och kallade samman satraper, guvernörer och ståthållare, fogdar, skattmästare, domare, lagtolkare och alla andra makthavare i provinserna, för att de skulle komma till invigningen av statyn som kung Nebukadnessar hade ställt upp.

³ Då samlades satraperna, guvernörerna och ståthållarna, fogdarna, skattmästarna, domarna, lagtolkarna och alla andra makthavare i provinserna till invigningen av statyn som kung Nebukadnessar hade ställt upp. När de stod framför den,

2:48 1 Mos 41:41, Dan 5:16, 29. **2:49** Dan 1:7, 3:12, 30. **3:1**
 en staty av guld, sextio alnar ... sex alnar Knappt 30 meter och 3
 meter, nästan lika hög som kolossen på Rhodos från ca 280 f Kr.
 Kungastatyer användes för ritualer där underlydande folk skulle
 avge trohetseder (jfr 6:7), vilket är känt t ex från Assurbanipals
 regering på 600-talet f Kr. **3:1** Duraslätten Kan inte lokaliser-
 eras med säkerhet eftersom Dura ("mur") var ett mycket vanligt
 platsnamn. **3:2** satrap Perserrikets högsta ämbets titel.

⁴ utropade en härold med hög röst: ”Detta är befallningen till er, ni folk och stammar och språk:

⁵ När ni hör ljudet av horn, pipa, cittra, lyra, harpa, säckpipa och alla slags instrument, ska ni falla ner och tillbe den gyllene statyn som kung Nebukadnessar har ställt upp.

⁶ Men den som inte faller ner och tillber ska genast kastas i den brinnande ugnen.”

⁷ Så snart allt folket hörde ljudet av horn, pipa, cittra, lyra, harpa och alla slags instrument föll de ner, alla folk, stammar och språk, och tillbad den gyllene statyn som kung Nebukadnessar hade ställt upp.

⁸ Men strax därefter kom några kaldeiska män fram och anklagade judarna.

⁹ De tog till orda och sade till kung Nebukadnessar: ”Må kungen leva för evigt!

¹⁰ Kungen har befallt att alla människor ska falla ner och tillbe den gyllene statyn när de hör ljudet av horn, pipa, cittra, lyra, harpa, säckpipa och alla slags instrument,

¹¹ och att var och en som inte faller ner och tillber ska kastas i den brinnande ugnen.

¹² Men nu finns här några judiska män, Shadrak, Meshak och Abed-Nego, som du har satt att förvalta Babels provins. Dessa män sätter sig över ditt påbud, o konung. De dyrkar inte dina gudar och tillber inte den gyllene statyn som du har ställt upp.”

3:6 Jer 29:21f, Upp 13:15. **3:6** den brinnande ugnen Vid större byggprojekt (som denna staty) krävdes ugnar för såväl bränning av tegel som metallarbete. **3:9** Dan 2:4, 5:10, 6:6, 21. **3:10** Dan 6:13.

3:12 Dan 2:49.

¹³ Då befallde Nebukadnessar i vrede och raseri att man skulle föra fram Shadrak, Meshak och Abed-Nego. När man hade fört fram dem inför kungen

¹⁴ sade Nebukadnessar till dem: "Är det sant att ni, Shadrak, Meshak och Abed-Nego, inte dyrkar mina gudar och inte tillber den gyllene statyn som jag ställt upp?"

¹⁵ Om ni nu faller ner och tillber statyn som jag gjort när ni hör ljudet av horn, pipa, cittra, lyra, harpa, säckpipa och alla slags instrument, så är allt väl. Men om ni inte tillber ska ni i samma stund kastas i den brinnande ugnen, och vilken gud kan då rädda er ur mina händer?"

¹⁶ Då svarade Shadrak, Meshak och Abed-Nego kungen: "O Nebukadnessar, vi behöver inte svara dig på detta.

¹⁷ Om det blir så, är vår Gud som vi dyrkar mäktig att rädda oss ur den brinnande ugnen och ur din hand, o konung.

¹⁸ Men om inte, så ska du veta, o konung, att vi ändå inte dyrkar dina gudar och att vi inte tillber guldstatyn som du har ställt upp."

¹⁹ Då fylldes Nebukadnessar av vrede mot Shadrak, Meshak och Abed-Nego, så att hans ansiktsuttryck förvandlades. Han befallde att man skulle göra ugnen sju gånger hetare än man någonsin sett den vara.

3:15 2 Mos 5:2, Jes 36:18f. **3:17** Job 5:19, 19:25, Ps 66:12, 68:21, Jes 43:2. **3:18** 2 Mos 20:4f, 23:24, 34:14, Fil 1:21, Hebr 11:33f. **3:19** sju gånger hetare Ett talesätt. En smältugns normala arbetstemperatur var ca 1 000 grader, och med blåsbälgar kunde den maximalt värmas till ca 1 500 grader.

²⁰ Och han befallde några av de starkaste männen i hans här att binda Shadrak, Meshak och Abed-Nego och kasta dem i den brinnande ugnen.

²¹ Så bands de, iförda sina byxor, mantlar, mössor och andra kläder, och kastades i den brinnande ugnen.

²² Men eftersom kungens befallning var så sträng och ugnen blivit så starkt upphettad, blev männen som förde dit Shadrak, Meshak och Abed-Nego själva dödade av eldslågorna.

²³ Och de tre männen Shadrak, Meshak och Abed-Nego föll bundna ner i den brinnande ugnen.

²⁴ Då blev kung Nebukadnessar förskräckt. Han reste sig hastigt och frågade sina rådsherrar: "Var det inte tre män vi band och kastade i elden?" De svarade kungen: "Jo visst, o konung."

²⁵ Då sade han: "Men nu ser jag fyra män gå lösa och lediga inne i elden, helt oskadda. Och den fjärde ser ut som en gudason."

²⁶ Sedan gick Nebukadnessar fram till den brinnande ugnens öppning och ropade: "Shadrak, Meshak och Abed-Nego! Ni den högste Gudens tjänare, kom ut, kom hit!" Då kom Shadrak, Meshak och Abed-Nego ut ur elden.

²⁷ Och satraperna, guvernörerna, ståthållarna och kungens rådsherrar samlades där och såg att elden inte hade haft någon makt över människans kroppar, att deras huvudhår inte hade svetts och att deras kläder inte skadats. Man kunde inte ens känna att de luktade bränt.

3:25 en gudason Ett vanligt uttryck för en ängel (jfr vers 28 och Job 38:7). **3:26** Jes 43:2. **3:27** Jes 43:2, Hebr 11:34.

28 Nebukadnessar tog då till orda och sade: "Lovad är Shadraks, Meshaks och Abed-Negos Gud, som sände sin ängel och räddade sina tjänare. De litade på honom och gick emot kungens befallning och vågade sina liv för att inte tvingas dyrka eller tillbe någon annan gud än sin egen Gud.

29 Härmed befaller jag nu att var och en av alla folk och stammar och språk som säger något ovärdigt om Shadraks, Meshaks och Abed-Negos Gud, han ska huggas i stycken och hans hus ska göras till en sophög. För det finns ingen Gud som kan rädda så som han."

30 Därefter lät kungen Shadrak, Meshak och Abed-Nego få stor ära och makt i Babels provins.

Nebukadnessars andra dröm

31 Från kung Nebukadnessar till alla folk och stammar och språk över hela jorden. Jag önskar er fred och framgång.

32 Jag finner för gott att härmed tillkännage de tecken och under som den högste Guden har gjort med mig.

33 Stora är hans tecken,
mäktiga hans under.

Hans rike är ett evigt rike,
hans välde varar
från släkte till släkte.

4

¹ Jag, Nebukadnessar, levde i lugn och ro i mitt hus och var lycklig i mitt palats.

² Då fick jag en dröm som skrämde mig. Jag oroades av drömbilder på min bädd och av syner jag såg.

³ Därför befallde jag att alla de vise i Babel skulle hämtas till mig för att förklara drömmens tydning för mig.

⁴ Spåmännen, besvärjarna, kaldeerna och stjärntydarna kom och jag berättade drömmen för dem, men de kunde inte ge mig tydningen.

⁵ Slutligen kom också Daniel inför mig, han som hade fått namnet Belteshassar efter min guds namn. Heliga gudars ande bor i honom, och jag berättade drömmen för honom:

⁶ ”Belteshassar, du som är den främste bland spåmännen, jag vet att heliga gudars ande bor i dig och att ingen hemlighet är för svår för dig. Säg mig vad jag såg i min dröm och vad det betyder!

⁷ Här är den syn som jag hade på min bädd: Jag såg i min syn ett träd stå mitt på jorden, och det var mycket högt.

⁸ Trädet var stort och väldigt och så högt att det nådde till himlen och syntes till jordens ände.

⁹ Lövverket var vackert, och det bar så mycket frukt att det hade mat åt alla. Markens djur fann skugga under det och himlens fåglar bodde på grenarna. Allt levande fick sin föda från det.

¹⁰ I den syn som jag hade på min bädd såg jag hur en helig väktare steg ner från himlen.

¹¹ Han ropade med hög röst och sade: 'Hugg ner trädet och kapa grenarna, riv bort lövverket och strö ut frukten, så att djuren under trädet flyr sin väg och fåglarna flyger bort från grenarna.

¹² Men stubben med rötterna ska lämnas kvar i jorden bland markens gräs, bunden med kedjor av järn och koppar. Den ska fuktas av himlens dagg och ha sin lott med djuren bland markens örter.

¹³ Hans hjärta ska förvandlas från ett mänskligt hjärta så att han i stället får ett djurs hjärta, och sju tider ska gå fram över honom.

¹⁴ Så är det bestämt genom väktarna, och så är det befallt av de heliga, för att de levande ska veta att den Högste råder över människors riken. Han ger dem åt vem han vill och upphöjer den ringaste bland människor till att härska över dem.'

¹⁵ Det var drömmen som jag, kung Nebukadnessar, hade. Nu får du, Belteshassar, tyda den, för ingen av alla de vise i mitt rike kan ge mig tydningen. Men du kan det, för heliga gudars ande bor i dig."

¹⁶ Då stod Daniel, som också kallades Belteshassar, en stund bestört, fylld av oroliga tankar. Men kungen tog till orda igen och sade: "Belteshassar, låt inte drömmen och dess betydelse skrämma dig."

4:13 ett djurs hjärta En fragmentarisk kilskriftstavla från denna tid ger visst belägg för en period av galenskap under Nebukadnessars regim, och att hans son Evil-Merodak (2 Kung 25:27) ersatte honom under denna tid. "Sju tider" kan stå för sju år (jfr 12:7), månader eller dagar. **4:14** 1 Sam 16:1, 12, 1 Kung 22:19f, Job 1:6, Dan 2:21, 5:21, Luk 1:52.

Belteshassar sade: ”Min herre, o att drömmen hade gällt dina fiender och dess betydelse dina motståndare!

¹⁷ Trädet som du såg, som var stort och väldigt och så högt att det nådde till himlen och syntes över hela jorden,

¹⁸ med så vackert lövverk och så mycket frukt att det hade föda åt alla, trädet som markens djur bodde under och på vars grenar himlens fåglar hade sina nästen,

¹⁹ det är du själv, o konung. Du har blivit stor och väldig, din storhet har vuxit och når upp till himlen och ditt välde sträcker sig till jordens ände.

²⁰ Men kungen såg en helig väktare stiga ner från himlen och säga: ’Hugg ner trädet och förstör det. Men stubben ska lämnas kvar med rötterna i jorden, bunden med kedjor av järn och koppar bland markens gräs. Den ska fuktas av himlens dagg och ha sin lott bland markens djur, tills sju tider har gått fram över honom.’

²¹ Detta betyder, o konung, och det är den Högstes beslut som har drabbat min herre kungen:

²² Du ska bli utstött från människorna och bo bland markens djur och äta gräs som en oxe och fuktas av himlens dagg. Sju tider ska gå fram över dig, tills du har insett att den Högste råder över människors riken och ger dem åt vem han vill.

²³ Men att det befalldes att trädets stubbe med rötterna skulle lämnas kvar, det betyder att du ska få tillbaka ditt rike när du har insett att det är himlen som har makten.

24 Därför, o konung, låt mitt råd behaga dig: Gör dig fri från dina synder genom att göra gott och från dina missgärningar genom att vara barmhärtig mot de fattiga, om din framgång ska bestå.”

25 Allt detta hände med kung Nebukadnessar.

26 Tolv månader senare gick kungen omkring på taket av det kungliga palatset i Babel,

27 och han tog till orda och sade: ”Här är det stora Babel som jag har byggt upp till ett kungavälde med min starka makt, till ära för mitt majestät!”

28 Medan orden ännu var i kungens mun kom en röst från himlen: ”Till dig, kung Nebukadnessar, ska det sägas: Ditt rike har tagits ifrån dig.

29 Du ska bli utstött från människorna och bo bland markens djur och äta gräs som en oxe. Så ska sju tider gå fram över dig, tills du har insett att den Högste råder över människors riket och ger dem åt vem han vill.”

30 I samma ögonblick gick ordet i uppfyllelse på Nebukadnessar. Han blev utstött från människorna och måste äta gräs som en oxe. Himlens dagg fuktade hans kropp tills hans hår växte och blev som örnfjädrar och hans naglar blev som fågelklor.

31 Men när den tiden hade gått lyfte jag, Nebukadnessar, min blick till himlen och fick till-

4:24 Ords 16:6. **4:27** det stora Babel som jag har byggt upp Nebukadnessars byggprojekt i Babel var legendariska: palats, tempel och kanaler. Det kanske mest berömda är den blåskimrande Ishtarporten, som idag finns utställd i Berlin. **4:31** Dan 7:14.

baka mitt förstånd. Då lovade jag den Högste, jag prisade och ärade honom som lever i evighet.

Hans välde är ett evigt välde,
hans rike varar från släkte till släkte.
³² Alla som bor på jorden
räknas för ingenting,
han gör vad han vill
med himlens här
och med dem som bor på jorden.

Ingen kan stå emot hans hand
eller säga till honom:
"Vad är det du gör?"

³³ Vid samma tid återfick jag mitt förstånd och jag fick tillbaka min härlighet och glans, till ära för mitt rike. Mina rådsherrar och stormän sökte upp mig, och jag blev på nytt insatt i mitt rike och fick ännu större makt.

³⁴ Nu prisar, upphöjer och ärar jag, Nebukadnessar, himlens Kung, för alla hans gärningar är sanning och hans vägar rätta. Och han kan ödmjuka dem som vandrar i högmod.

5

Belshassars festmåltid

4:32 Job 9:12, Jes 24:21, 40:17, 43:13. **4:34** Dan 5:20, 1 Petr 5:5f.

4:34 Nu prisar, upphöjer och ärar jag, Nebukadnessar. Ett flertal andra fromma böner av kung Nebukadnessar finns bevarade på babyloniska kilskriftstavlor.

¹ Kung Belshassar ordnade en stor festmåltid för sina tusen stormän och drack vin med dem.

² När Belshassar var påverkad av vinet, befalldes han att man skulle bära in de kärl av guld och silver som hans far Nebukadnessar hade tagit ur templet i Jerusalem. Kungen och hans stormän, hans hustrur och bihustrur skulle dricka ur dem.

³ Då bar man fram guldkärlden som hade tagits ur Guds tempel i Jerusalem, och kungen och hans stormän, hans hustrur och bihustrur drack vin ur dem.

⁴ Medan de drack prisade de sina gudar av guld och silver, av koppar, järn, trä och sten.

⁵ I samma stund visade sig fingrar som av en människohand som skrev på den vitkalkade väggen mitt emot den stora ljusstaken i kungens palats, och kungen såg handen som skrev.

⁶ Då bleknade kungen och fylldes av oroliga tankar, han blev alldeles knäsvag och benen vek sig.

⁷ Och kungen ropade med hög röst och befalldes att man skulle hämta besvärjarna, kaldeerna och

5:1 Belshassar Betyder "Må Bel skydda kungen". Son till kung Nabonidus (556-539 f Kr) och styresman i hans ställe medan kungen tillbringade tio år i den västarabiska oasen Tema (Job 6:19). Därför kan Belshassar endast erbjuda den tredje högsta positionen (vers 7). **5:1** en stor festmåltid Denna dag, i mitten av oktober 539 f Kr, var Babels sista dag i frihet. Perserkungen Koreshs arméer stod utanför Babels portar (jfr vers 30). **5:2** 2 Kung 25:15, 2 Krön 36:18, Dan 1:2. **5:2** far Här i betydelse "företrädare". Belshassar och hans far Nabonidus hade tagit över efter Nebukadnessars ättlingar men inlett en ny dynasti. **5:4** 1 Kor 8:5. **5:5** kungens palats Tronsalen är utgrävd och mätte 50 x 17 meter. **5:7** 1 Mos 41:42, Dan 2:2, 5:16.

stjärntydarna. Kungen sade till de vise i Babel: ”Den som kan läsa den skriften och ge mig dess tydning ska bli klädd i purpur, få en guldkedja runt sin hals och styra som den tredje i riket.”

⁸ Då kom kungens alla vise in, men de kunde varken läsa skriften eller tyda den för kungen.

⁹ Kung Belshassar blev då ännu mer förskräckt. Färgen försvann från hans ansikte och hans stormän var bestörta.

¹⁰ Men när drottningmodern fick höra vad kungen och hans stormän hade sagt, kom hon till fest-salen. Där tog hon till orda och sade: ”Må kungen leva för evigt! Låt inte dina tankar skrämma dig, var inte så blek!

¹¹ I ditt rike finns en man med heliga gudars ande i sig. På din fars tid visade han sig ha insikt och förstånd och en vishet lik gudarnas vishet. Din far, kung Nebukadnessar, satte honom främst bland spåmännen, besvärjarna, kaldeerna och stjärntydarna. Din far kungen gjorde så

¹² eftersom Daniel, som kungen gav namnet Belteshassar, hade en enastående ande, klokhet, förstånd och skicklighet att tyda drömmar och lösa gåtor och reda ut problem. Låt därför nu hämta Daniel. Han kommer att ge tydningen.”

¹³ När Daniel hade förts till kungen tog kungen

5:7 purpur Antikens dyraste färg, ofta ett tecken på kunglig makt (jfr Est 8:15). **5:10** Dan 2:4, 3:9, 6:6, 21. **5:10** drottningmodern Nabonidus mor Adad-Guppi (född ca 648 f Kr) var en kraftfull prästinna vars självbiografi finns bevarad till i dag. Hon levde åtminstone fram till 552 f Kr. Ifall hon hade dött 539 f Kr åsyftas troligen i stället Belshassars mor Nitokris. **5:11** Dan 1:17, 2:48, 4:5. **5:12** Hes 28:3, Dan 1:17. **5:13** Dan 1:6.

till orda: "Är du Daniel, en av de judiska fångarna som min far kungen förde hit från Juda?"

¹⁴ Jag har hört talas om dig, att gudars ande bor i dig och att du visat dig ha insikt och förstånd och utomordentlig vishet.

¹⁵ Nu är det så att de vise och besvärjarna har förts hit till mig för att läsa denna skrift och tyda den för mig, men de kan inte tyda den.

¹⁶ Men om dig har jag hört att du kan ge tydningar och reda ut problem. Om du kan läsa skriften och säga mig vad den betyder ska du bli klädd i purpur, få en guldkedja runt din hals och styra som den tredje i mitt rike."

¹⁷ Då sade Daniel till kungen: "Du kan behålla dina gåvor och ge dina belöningar åt någon annan. Jag ska ändå läsa skriften för kungen och ge tydningen.

¹⁸ Åt din far Nebukadnessar, o konung, gav den högste Guden rike och storhet, ära och härlighet.

¹⁹ Inför den storhet som Gud gav honom darade människor av alla folk, stammar och språk i skräck för honom. Vem han ville dödade han, och vem han ville lät han leva. Vem han ville upphöjde han, och vem han ville ödmjukade han.

²⁰ Men när hans hjärta förhävde sig och hans ande blev stolt och övermodig, då störtades han från sin kungatron och blev fråntagen sin ära.

²¹ Han blev utstött från människor, och hans hjärta blev som ett djurs. Han måste bo bland vildåsnor och äta gräs som en oxe, och hans kropp fuktades av himlens dagg, ända tills han insåg att

Gud den Högste råder över människors riken och upphöjer vem han vill till att härska över dem.

²² Men du Belshassar, hans son, har ändå inte ödmjukat ditt hjärta trots att du visste allt detta.

²³ Du upphöjde dig mot himlens Herre och lät bära fram kärlen från hans hus inför dig. Du och dina stormän, dina hustrur och bihustrur drack vin ur dem, och samtidigt prisade du dina gudar av silver och guld, koppar, järn, trä och sten, gudar som varken ser eller hör eller vet något. Men den Gud som har din ande och alla dina vägar i sin hand, honom har du inte ärat.

²⁴ Därför har han nu sänt denna hand och skrivit detta.

²⁵ Så lyder skriften som är tecknad här: *Mene mene tekel u-farsin*.

²⁶ Här är vad orden betyder. *Mene*: Gud har räknat ditt rikes dagar och gjort slut på det.

²⁷ *Tekel*: Du är vägd på en vägd och funnen för lätt.

²⁸ *Peres*: Ditt rike är *delat* och gett åt meder och perser.”

²⁹ Då befallde Belshassar att man skulle klä Daniel i purpur, hänga guldkedjan om hans hals och utropa honom till den tredje i riket.

³⁰ Samma natt dödades Belshassar, kaldeernas kung.

5:23 5 Mos 4:28, Ps 115:4f, 135:15f, Upp 9:20. **5:25** mene tekel u-farsin Arameiska för ”räkna, väga och dela” eller ”mina (600 gram), sikel (10 gram) och halvsikel (5 gram). **5:27** Job 31:6, Ps 62:10, Nah 1:14, Upp 6:5. **5:27** Mene ... Tekel En mina var ett viktnått som omfattade 60 siklar (aram. tekell). De två måtten motsvarar drygt 600 gram och 10 gram. **5:29** 1 Mos 41:42. **5:30** Job 34:25, Jer 50:28, 51:11.

³¹ Och medern Darejavesch tog emot riket när han var sextiotvå år.

6

Daniel i lejongropen

¹ Darejavesch fann det lämpligt att sätta hundra-tjugo satraper över riket, för att de skulle finnas överallt i riket.

² Över dem satte han tre furstar, och en av dem var Daniel. Inför dem skulle satraperna avlägga räkenskap så att kungen inte skulle lida någon förlust.

³ Men Daniel utmärkte sig framför de andra furstarna och satraperna, för han hade en ande utan like, och kungen övervägde att sätta honom över hela riket.

⁴ Då försökte de andra furstarna och satraperna finna något att anklaga Daniel för i det som gällde riket. Men de kunde inte finna något att anklaga honom för eller något brottsligt hos honom, eftersom han var trogen i sin tjänst. Det fanns varken försumlighet eller ohederlighet hos honom.

⁵ Då sade männen: ”Vi lär inte hitta något att anklaga den där Daniel för, ifall det inte gäller hans gudsdyrkan.”

5:31 medern Darejavesch Troligen avses den persiske kung Koresh (jfr 6:28), som var ca 62 år gammal år 539 f Kr. Namnet Darejavesch förknippas annars med en kung som regerade 522-486 f Kr (Esra 4:24f). En annan identifikation som föreslagits är den mediske hövdingen Ugbaru som ledde Koreshs armé in i Babel. **6:4** Ps 94:21, 1 Petr 2:20, 3:17.

⁶ Därefter skyndade furstarna och satraperna i väg till kungen och sade till honom: "Må du leva för evigt, kung Darejaves!"

⁷ Rikets alla furstar, guvernörer och satraper, rådsherrar och ståthållare har enats om att det bör antas en kunglig förordning och utfärdas ett påbud: Den som under trettio dagar ber till någon annan gud eller människa än till dig, o konung, ska kastas i lejongropen.

⁸ Så utfärda nu, o konung, ett påbud och sätt upp en skrivelse som efter Mediens och Persiens orubbliga lag inte kan återkallas."

⁹ Kung Darejavesh gjorde så och lät sätta upp ett skriftligt påbud.

¹⁰ Så snart Daniel fick veta att skrivelsen var uppsatt, gick han in i sitt hus. På övervåningen hade han fönster öppna i riktning mot Jerusalem. Där föll han ner på sina knän tre gånger om dagen och bad och tackade sin Gud, precis som han tidigare brukat göra.

¹¹ Då kom männen instormande och fann Daniel i färd med att be och åkalla sin Gud.

¹² De gick då till kungen och frågade honom om det kungliga påbudet: "Har du inte satt upp ett påbud om att den som under trettio dagar ber

6:6 Ps 59:4, Dan 2:4, 3:9, 5:10. **6:6** skyndade Annan översättning: "gick ... i grupp". **6:7** lejongropen Assyrierna hade brukat avrätta menedare på ett liknande sätt. **6:8** Est 1:19, 8:8. **6:10** 1 Kung 8:44f, 48, Ps 55:18. **6:10** mot Jerusalem Synagogor byggdes senare vända mot Jerusalems tempel, den plats dit Gud på ett särskilt sätt knöt sin närvaro (jfr 1 Kung 8:29f). **6:10** tre gånger om dagen Normal praxis såväl i persisk religion som i judendomen. **6:12** Dan 3:10f.

till någon annan gud eller människa än till dig, o konung, ska kastas i lejongropen?” Kungen svarade: ”Jo, och påbudet står fast efter Mediens och Persiens orubbliga lag.”

¹³ Då sade de till kungen: ”Daniel, en av de judiska fångarna, har varken tagit hänsyn till dig eller det påbud du utfärdat utan ber sin bön tre gånger om dagen.”

¹⁴ När kungen hörde det blev han djupt bedrövad och bestämde sig för att rädda Daniel. Ända till solnedgången ansträngde han sig för att finna en utväg och rädda honom.

¹⁵ Då skyndade männen in till kungen och sade till honom: ”Vet, o konung, att det är Mediens och Persiens lag att de påbud och förordningar som kungen utfärdar inte kan återkallas.”

¹⁶ Då lät kungen hämta Daniel och kasta honom i lejongropen, och kungen sade till Daniel: ”Må din Gud, som du ständigt dyrkar, rädda dig!”

¹⁷ Och man bar fram en sten och lade den över gropens öppning, och kungen förseglade den med sitt eget och sina stormäns sigill för att inget skulle kunna ändras i det som hände med Daniel.

¹⁸ Sedan gick kungen hem till sitt palats. Han fastade hela natten och lät inga kvinnor komma in till sig, och han kunde inte sova.

¹⁹ På morgonen när det ljusnade steg kungen upp och skyndade till lejongropen.

²⁰ När han kom i närheten av gropen ropade han på Daniel med ängslig röst. Han sade: ”Daniel, du

6:17 Matt 27:60, 66. **6:18** inga kvinnor Grundtexten är här svårtolkad. Annan översättning: ”ingen underhållning”.

den levande Gudens tjänare! Har din Gud, som du ständigt dyrkar, kunnat rädda dig från lejonen?”

²¹ Då svarade Daniel kungen: ”Må kungen leva för evigt!

²² Min Gud har sänt sin ängel och stängt lejonens gap så att de inte skadat mig. För jag är utan skuld inför honom, och jag har inte heller gjort något fel mot dig, o konung.”

²³ Då blev kungen mycket glad och befallde att man skulle ta upp Daniel ur gropen. När han hade tagits upp kunde man inte se någon skada på honom, eftersom han hade litat på sin Gud.

²⁴ Sedan lät kungen hämta männen som hade anklagat Daniel, och han lät kasta dem i lejon-gropen med deras barn och hustrur. Innan de ens hade nått botten i gropen överföll lejonen dem och krossade alla deras ben.

²⁵ Därefter lät kung Darejavesch skriva till alla folk och stammar och språk som fanns över hela jorden:

”Jag önskar er fred och framgång!

²⁶ Härmed befaller jag att man inom hela mitt rikes område ska bäva och frukta för Daniels Gud.

För han är den levande Gud
som består för evigt.

Hans rike kan inte förgöras,
hans välde har inget slut.

²⁷ Han befriar och räddar,
han gör tecken och under
i himlen och på jorden,

6:22 Ps 34:8, 91:10f, Dan 3:28.
4:31, 7:14.

6:25 Dan 3:31f.

6:26 Dan 2:44,

och han har befriat Daniel
ur lejonens våld.”

²⁸ Och denne Daniel steg i ära och makt under Darejaveshs regering, det vill säga under persern Koreshs regering.

7

Daniels syn av de fyra djuren

¹ I den babyloniske kungen Belshassars första regeringsår hade Daniel en dröm och såg en syn medan han låg på sin bädd. Sedan skrev han ner drömmen och återgav huvudinnehållet.

² Daniel sade: Jag såg i en syn om natten hur himlens fyra vindar rörde upp det stora havet.

³ Och fyra stora djur steg upp ur havet, det ena inte likt det andra.

⁴ Det första liknade ett lejon men hade vingar som en örn. Medan jag betraktade det rycktes vingarna av från djuret, och det restes upp från jorden och stod på två fötter som en människa. Och det fick ett mänskligt hjärta.

⁵ Sedan fick jag se ett annat djur, det andra i ordningen. Det liknade en björn, och det reste sig på sin ena sida, och det hade tre revben i gapet

6:28 Dan 1:21. **6:28** det vill säga Annan översättning: ”och”.

6:28 Koresh Regerade i Mellanöstern åren 539-530 f Kr. Kallas ”smord” i Jes 45:1 (se även Esra 1). **7:1** Belshassars första regeringsår År 553 f Kr, då Belshassar fick överta regeringsmakten medan hans far Nabonidus flyttade till den västarabiska oasen Tema. **7:4** Jer 48:40, 49:19, 22, 50:17, Hes 17:3, 7, Hab 1:8. **7:4** lejon ... vingar Ett vanligt motiv på mesopotamiska skulpturer.

mellan tänderna. Det fick befallningen: Res dig och sluka mycket kött!

⁶ Därefter fick jag se ännu ett djur. Det liknade en leopard men hade fyra fågelvingar på sidorna. Djuret hade fyra huvuden, och det fick stor makt.

⁷ Sedan fick jag i min syn om natten se ett fjärde djur, som var skrämmande, fruktansvärt och mycket starkt. Det hade stora tänder av järn, det slukade och krossade och trampade det som blev kvar under fötterna. Det var olikt alla de tidigare djuren och hade tio horn.

⁸ Men medan jag betraktade hornen fick jag se hur ett annat horn sköt upp mellan dem, ett litet horn som stötte bort tre av de tidigare hornen. Det hornet hade ögon som liknade människoögon och en mun som talade stora ord.

Den Gamle och Människosonen

⁹ Medan jag såg på djuret sattes troner fram, och den Gamle av dagar satte sig ner. Hans kläder var vita som snö och håret på hans huvud var som ren ull. Hans tron var av eldslågor och dess hjul var av flammande eld.

¹⁰ En ström av eld flödade och gick ut från honom. Tusen gånger tusen tjänade honom, och tiotusen gånger tiotusen stod inför honom. Han satte sig ner för att döma, och böcker öppnades.

¹¹ Jag fortsatte att se på, eftersom hornet talade så stora ord. Medan jag såg blev djuret dödat, och kroppen förstördes och kastades i den brinnande elden.

¹² De andra djuren miste också sin makt, och deras livstid var bestämd till tid och stund.

¹³ I min syn om natten såg jag, och se, en som liknade en människoson kom med himlens skyar. Han närmade sig den Gamle och fördes fram inför honom.

¹⁴ Åt honom gavs makt och ära och rike, och alla folk och stammar och språk ska tjäna honom. Hans välde är ett evigt välde som inte ska ta slut, och hans rike ska inte förstöras.

Synerna förklaras

¹⁵ Jag, Daniel, blev oroad i min ande, och synen jag hade haft skrämde mig.

¹⁶ Då gick jag fram till en av dem som stod där och bad honom om en förklaring till allt detta, och han gav mig denna tydning:

¹⁷ ”De fyra stora djuren betyder att fyra kungar ska uppstå på jorden.

¹⁸ Men den Högstes heliga ska ta emot riket och behålla det för evigt, ja, i evigheters evighet.”

¹⁹ Därefter ville jag få en förklaring till det fjärde djuret som var olikt alla de andra, det som var så skrämmande och hade tänder av järn och klor av koppar och slukade och krossade och trampade det som var kvar under fötterna.

²⁰ Jag ville också förstå de tio hornen på dess huvud, och det nya hornet som sköt upp och fick tre andra horn att falla av och som hade ögon och

7:13 Matt 16:27, 24:30, 25:21, 26:64, Mark 14:62, Upp 1:7, 14:14.

7:13 Citeras av Jesus, Människosonen, i Matt 24:30, 26:64, Mark 13:26, 14:62, Luk 21:27. **7:14** Ps 45:7, Dan 2:44, 3:33, 4:31, 6:26, Mika 4:7, Luk 1:33, Hebr 1:8.

en mun som talade stora ord och såg större ut än de andra.

²¹ Och jag såg hur det hornet förde krig mot de heliga och besegrade dem,

²² tills den Gamle kom och domen föll till förmån för den Högstes heliga och tiden var inne då de heliga fick ta riket i besittning.

²³ Då svarade han: ”Det fjärde djuret betyder att ett fjärde rike ska uppstå på jorden, ett som är olik alla de andra rikena. Det ska sluka hela jorden och trampa ner och krossa den.

²⁴ De tio hornen betyder att tio kungar ska uppstå i det riket, och efter dem ska en annan uppstå som är olik de förra och som ska slå ner tre kungar.

²⁵ Han ska tala mot den Högste och ansätta den Högstes heliga. Han ska bestämma sig för att förändra heliga tider och lagar, och de ska ges i hans hand under en tid och tider och en halv tid.

²⁶ Men dom ska hållas, och hans välde ska tas ifrån honom och han ska fördärvas och förgöras för alltid.

²⁷ Men riket, väldet och makten över alla riken under himlen ska ges åt det folk som är den Högstes heliga. Hans rike är ett evigt rike, och alla välden ska tjäna och lyda det.”

²⁸ Här slutar drömmen. Men jag, Daniel, fylldes av många oroliga tankar och mitt ansikte bleknade. Men drömmen bevarade jag i mitt hjärta.

7:21 Upp 13:7. **7:24** Upp 17:12. **7:25** Dan 9:24, 11:36, 12:7,
Upp 12:14, 13:5. **7:28** Dan 5:6, 8:27, 10:8, Luk 2:19, 51.

8

Daniels syn av baggen och bocken

¹ I kung Belshassars tredje regeringsår såg jag, Daniel, en syn efter den jag först hade sett.

² I synen såg jag att jag var i Susas borg i provinsen Elam. I synen såg jag att jag var vid floden Ulai.

³ När jag såg upp fick jag se en bagge med två horn stå framför floden. Båda hornen var höga, men det ena var högre än det andra, och det som var högre sköt upp sist.

⁴ Jag såg baggen stånga mot väster, norr och söder, och inget djur kunde stå emot honom och ingen kunde rädda någon ur hans våld. Han gjorde som han ville och blev mäktig.

⁵ Jag funderade över detta, och se, då kom en bock västerifrån. Han gick fram över hela jorden utan att röra vid marken, och han hade ett väldigt horn i pannan.

⁶ Han närmade sig baggen med de båda hornen som jag hade sett stå framför floden, och han rusade emot honom i stort raseri.

⁷ Jag såg honom komma ända inpå baggen och rasande störta sig över honom, och han stångade baggen och krossade hans båda horn så att baggen inte hade någon kraft att stå emot honom. Sedan slog han honom till marken och trampade på

8:1 Dan 7:1f. **8:1** Belshassars tredje regeringsår År 551 f Kr.

8:2 I synen såg jag att jag var i Susas borg Annan översättning: "I synen såg jag - jag var då i Susas borg". Susa låg 30 mil öster om Babel och blev längre fram en av perserrikets huvudstäder (Neh 1:1f, Est 1:2f).

honom. Det fanns ingen som kunde rädda baggen ur hans våld.

⁸ Bocken blev mycket mäktig. Men när han var som starkast, brast det stora hornet och fyra andra stora horn kom upp i dess ställe, riktade åt himlens fyra väderstreck.

⁹ Från ett av dem sköt det ut ett nytt litet horn, som växte kraftigt mot söder och öster och mot det härliga landet.

¹⁰ Det växte ända upp till himlens här och kastade ner en del av hären och av stjärnorna till jorden och trampade på dem.

¹¹ Det förhävde sig till och med mot härens furste och tog ifrån honom det dagliga offret, och platsen där hans helgedom stod revs ner.

¹² Tillsammans med det dagliga offret blev en härskara utlämnad på grund av avfallet. Och hornet slog sanningen till jorden och hade framgång i vad det gjorde.

¹³ Sedan hörde jag en av de heliga tala, och en annan helig frågade den som talade: ”Hur lång tid avser synen om det dagliga offret och det förödande avfallet som gör att både helgedom och härskara förtrampas?”

¹⁴ Då svarade han mig: ”Tvåtusentrehundra

8:8 2 Krön 26:16, Dan 11:4. **8:9** Jer 3:19, Hes 20:6, 15, Dan 11:16, 41.

8:9 det härliga landet Israel (jfr 11:41). **8:10** Job 20:6f, Jes 14:13.

8:11 4 Mos 28:3f. **8:11** tog ifrån honom det dagliga offret Den grekiske kungen Antiokus IV Epifanes avskaffade brännoffren (4 Mos 28:3) i Jerusalems tempel någon gång under året 168 f Kr (1 Mack 1:44f).

kvällar och morgnar. Sedan ska helgedomen renas och återställas.”

Ängeln Gabriel förklarar synen

¹⁵ När jag, Daniel, hade sett denna syn och försökte förstå den, fick jag se en gestalt som såg ut som en man stå framför mig.

¹⁶ Och mitt över Ulai hörde jag rösten av en människa som ropade: ”Gabriel! Tyd synen för honom.”

¹⁷ Då kom han nära platsen där jag stod. Men jag blev förskräckt när han kom, och jag föll ner på mitt ansikte. Han sade till mig: ”Du människobarn, du bör förstå att synen syftar på den sista tiden.”

¹⁸ Medan han talade med mig sjönk jag bedövad ner med mitt ansikte mot jorden. Men han rörde vid mig och reste mig upp igen.

¹⁹ Sedan sade han: ”Jag ska låta dig veta vad som ska ske vid slutet av vreden, för det syftar på den sista tiden.

²⁰ Baggen som du såg, han med de två hornen, är Mediens och Persiens kungar.

²¹ Men den raggiga bocken är Greklands kung, och det stora hornet mellan hans ögon är den förste kungen.

8:14 Tvåtusentrehundra kvällar och morgnar 2300 missade offer-tillfällen eller 1150 dagar, alltså tre år och två månader. Templet återinvigdes av mackabeerna i december 165 f Kr (1 Mack 4:52).

8:16 Gabriel Betyder ”Guds hjälte”, ärkeängel som senare frambar budskapet om Jesu födelse till Maria (Luk 1:26). **8:18** Dan 10:9f, 16f. **8:21** Grekland Hebr. Javán, jfr Jonien (även i 10:20, 11:2).

Grekerna fick världsvälde genom Alexander den store (336-323 f Kr), som besegrade perserriket (baggen). Vid toppen av sin makt avled han 323 f Kr, varpå hans rike splittrades i fyra delar (vers 22).

²² Men att det brast och att fyra andra uppstod i stället, det betyder att fyra riken ska uppstå av hans folk, men inte med samma kraft som hans.

²³ Vid slutet av deras välde, när syndarna har fyllt sitt mått, ska det uppstå en fräck och listig kung.

²⁴ Han ska bli stor i kraft, men inte genom egen styrka. Han ska orsaka ett fruktansvärt fördärv och lyckas med det han gör. Han ska fördärva mäktiga män och även det heliga folket.

²⁵ Genom sin list ska han lyckas med sitt svek. Han ska se sig själv som överlägsen och fördärva många mitt i deras trygghet. Ja, han ska resa sig mot furstarnas Furste, men han ska krossas utan hjälp av människohand.

²⁶ Synen om kvällar och morgnar som här har förkunnats är sann. Men du ska gömma synen, för den syftar på en avlägsen framtid.”

²⁷ Men jag, Daniel, blev kraftlös och låg sjuk en tid. Sedan steg jag upp och utförde min tjänst hos kungen. Jag var förstummad av synen, men ingen förstod den.

9

Daniels bön

¹ I Darejaveshs första regeringsår – han var son till Ahasveros och av medisk släkt, men hade blivit kung över kaldeernas rike –

² i hans första regeringsår kom jag, Daniel, att i skrifterna lägga märke till det antal år som enligt

9:1 Darejaveshs första regeringsår År 539 f Kr (alltså kung Koresh, jfr 6:28).

HERRENS ord till profeten Jeremia skulle fullbordas för Jerusalems ödeläggelse, nämligen sjuttio år.

³ Jag vände då mitt ansikte till Herren Gud med ivrig bön och åkallan och fastade i säck och aska.

⁴ Jag bad till HERREN min Gud och bekände:

”O Herre, du store och fruktade Gud, du som håller fast vid förbundet och nåden mot dem som älskar dig och håller dina bud.

⁵ Vi har syndat och gjort orätt, vi har varit ogudaktiga och upproriska. Vi har vänt oss bort från dina bud och föreskrifter.

⁶ Vi har inte lyssnat till dina tjänare profeterna, som talade i ditt namn till våra kungar, furstar och fäder och till allt folket i landet.

⁷ Du, Herre, är rättfärdig, men vi har dragit skam över oss. Så är det i dag med Juda män och Jerusalems invånare och hela Israel, både de som bor nära och de som bor långt borta i alla de länder dit du har fördrivit dem därför att de var trolösa mot dig.

⁸ Ja, Herre, vi sänker våra ansikten i skam, vi och våra kungar, furstar och fäder, eftersom vi har syndat mot dig.

⁹ Men hos Herren vår Gud finns barmhärtighet och förlåtelse. Vi var upproriska mot honom

¹⁰ och lyssnade inte till HERREN vår Guds röst. Vi vandrade inte efter de lagar han gav oss genom

9:2 HERRENS ord till profeten Jeremia Se Jer 25:11-12 och 29:10, som sändes i ett brev till judarna i Babel och talade om sjuttio år under babyloniskt herravälde (se not till Jer 25:11). **9:3**

Matt 11:21. **9:4** 5 Mos 7:8f, Neh 1:5. **9:5** Ps 106:6. **9:7** Esra 9:6f.

9:8 Neh 9:34, Jer 2:26, 44:17. **9:9** Ps 130:4, 7, Klag 3:22f. **9:10**
2 Krön 36:15f.

sina tjänare profeterna.

11 Hela Israel bröt mot din lag och vek av utan att lyssna till din röst. Därför östes också över oss den förbannelse och ed som står skriven i Guds tjänare Mose lag, eftersom vi hade syndat mot honom.

12 Han höll sina ord som han talat mot oss och mot våra domare som dömde oss. Han lät en så stor olycka drabba oss att något liknande det som nu skett i Jerusalem inte har hänt någon annanstans under himlen.

13 Så som det står skrivet i Mose lag drabbade all denna olycka oss.

Men ändå försökte vi inte blidka HERREN vår Gud genom att vända om från våra synder och ge akt på din sanning.

14 Därför vakade HERREN över olyckan och lät den drabba oss, för HERREN vår Gud är rättfärdig i alla de gärningar han gör. Men vi lyssnade inte till hans röst.

15 Och nu, Herre vår Gud, du som förde ditt folk ut ur Egyptens land med stark hand och så gjorde dig ett namn som är detsamma än i dag: Vi har syndat, vi har varit ogudaktiga.

16 Men Herre, för all din rättfärdighets skull, vänd din vrede och harm från din stad Jerusalem, ditt heliga berg. På grund av våra synder och våra fäders missgärningar blir Jerusalem och ditt folk hånade av alla som bor omkring oss.

17 Hör nu, du vår Gud, din tjänares bön och

9:11 3 Mos 26:14f, 5 Mos 27:15f, 28:15f, 29:20, 30:17f. **9:12**
 Klag 2:17. **9:14** Neh 9:33, Ps 119:137, Jer 1:12, 44:27, Upp 16:5.
9:15 2 Mos 12:41, 13:9, 5 Mos 6:21, Neh 9:10, 33, Jer 32:20f. **9:16**
 Jer 32:31f. **9:17** 4 Mos 6:25, Ps 30:4, 8.

åkallan och låt ditt ansikte lysa över din ödelagda helgedom för Herrens skull.

¹⁸ Min Gud, vänd ditt öra hit och hör. Öppna dina ögon och se vilken förödelse som har drabbat oss, och se till staden som är uppkallad efter ditt namn. För det är inte på grund av vår rättfärdighet utan på grund av din stora barmhärtighet som vi kommer inför dig med våra böner.

¹⁹ O Herre, hör, Herre, förlåt! Herre, lyssna och utför ditt verk utan att dröja. Det är för din egen skull, min Gud, för din stad och ditt folk är uppkallade efter ditt namn.”

De sjuttio årsveckorna

²⁰ Jag fortsatte tala och be och bekänna min synd och mitt folk Israels synd, och kom inför HERREN min Gud med min förbön för min Guds heliga berg.

²¹ Medan jag ännu talade i min bön kom Gabriel till mig i flygande hast, den man som jag hade sett förut i min syn. Det var vid tiden för kvällsoffret.

²² Han undervisade mig och sade till mig:

”Daniel, jag är utsänd för att ge dig insikt och förstånd.

²³ Redan när du började be gick ordet ut, och jag har kommit för att berätta det för dig, för du är högt älskad. Så ge akt på ordet och förstå synen:

9:18 Ps 80:15, Jes 37:17, Tit 3:5. **9:19** Ps 25:11. **9:21** 4 Mos 28:4, 8, Esra 9:5, Ps 141:2, Dan 8:16f. **9:21** kom Gabriel till mig Annan översättning: ”kom Gabriel och rörde mig”. **9:21** vid tiden för kvällsoffret Troligen kl 15 på eftermiddagen (jfr 4 Mos 28:4 och Apg 3:1 med noter). **9:22** Dan 10:14, Joh 14:26. **9:23** Jes 65:24, Dan 10:12, Luk 1:13.

24 Sjuttio veckor är bestämda över ditt folk och över din heliga stad för att göra slut på överträdelse, försegla synder, försona skuld, föra fram en evig rättfärdighet, fullborda syn och profetia och smörja den Allraheligaste.

25 Det ska du veta och förstå: Från det att ordet gått ut om att Jerusalem ska återställas och byggas upp till dess att den Smorde Fursten kommer, ska det gå sju veckor och sextiotvå veckor. Gator och vallgravar ska byggas upp igen, trots svåra tider.

26 Men efter de sextiotvå veckorna ska den Smorde förgöras, helt utblottad. Och staden och helgedomen ska förstöras av folket till en furste som kommer. Men slutet kommer som en störtflod. Ända till slutet ska det råda krig. Förödelse är fast besluten.

27 Han ska stadfästa ett förbund med de många under en vecka, och mitt i veckan ska han avskaffa slakter och matoffer. Och på

9:24 Ps 45:8, Luk 4:18, Joh 1:29, Rom 10:3f, 1 Joh 3:5, 4:10. **9:24** veckor Vart sjunde år var ett sabbatsår (3 Mos 25:2f), varför sjuårsperioder kunde liknas vid veckor. **9:24** försegla Andra handskrifter (så Septuaginta): "utplåna". **9:24** den Allraheligaste Annan översättning: "det allra heligaste". **9:25** Neh 2:7f, 3:1f, 4:9f. **9:25** ordet gick ut att Jerusalem skulle återställas Sådana befallningar utfärdades av Koresh 539 f Kr (Esra 1:1f), av Artashasta till Esra 458 f Kr (Esra 7:6f) och till Nehemja 445 f Kr (Neh 2:1f). Flera räknasätt har föreslagits. Från 458 f Kr är det $69 \times 7 = 483$ år till 26 e Kr då Jesus trädde fram (jfr not till Luk 3:1, Joh 2:20). Från 445 f Kr har man räknat med månår om 354 dagar till ca 25 e Kr eller 360-dagarsår till ca 32 e Kr. **9:26** Jes 53:8, Matt 16:21, Luk 21:20f. **9:27** Jes 28:22, Dan 8:13, 11:31, 12:11, Matt 24:15, Hebr 7:22, 10:9.

styggelsers vinge ska förödaren komma, till dess att förstöring och fast beslutad straffdom utgjuts över förödaren.”

10

Daniels syn vid floden Tigris

¹ I den persiske kungen Koresh tredje regeringsår fick Daniel, som också kallades Belteshassar, en uppenbarelse. Uppenbarelsen är sann och gäller stor vedermöda. Han gav akt på ordet och fick insikt om synen.

² Vid den tiden hade jag, Daniel, gått och sört i tre veckors tid.

³ Jag åt inga läckerheter, kött och vin kom inte i min mun, och jag smorde mig inte med olja förrän de tre veckorna hade gått.

⁴ På den tjugofjärde dagen i första månaden var jag vid stranden av den stora floden Tigris.

⁵ När jag såg upp fick jag se en man stå där, klädd i linnekläder. Han hade ett bälte av guld från Ufas runt midjan.

⁶ Hans kropp var som av krysolit, hans ansikte som en blyxt, hans ögon som eldslågor och hans

9:27 på styggelsers vinge ska förödaren komma Annan Översättning (så Septuaginta): ”vid templets vinge ska förödelsens styggelse stå” (jfr 11:31). Citeras av Jesus i Matt 24:15, Mark 13:14. **10:1** Dan 1:7, 12:1. **10:1** Koresh tredje regeringsår År 537 f Kr. **10:4** 1 Mos 2:14. **10:4** tjugofjärde dagen i första månaden I april, strax efter påsk. **10:4** Tigris Hebr. Hiddekel (jfr 1 Mos 2:14). **10:5** Jer 10:9, Dan 12:6, Upp 1:13f. **10:5** bälte av guld etc jfr uppenbarelsen av Jesus i Upp 1:13f. Krysolit är gulskimrande topas.

armar och ben som glänsande koppar. Ljudet av hans ord var som ett väldigt då.

⁷ Jag, Daniel, var den ende som såg synen. Männen som var med mig såg den inte, men de greps av stark skräck så att de flydde och gömde sig.

⁸ Jag blev ensam kvar, och när jag såg den mäktiga synen försvann all min kraft. Färgen vek från mitt ansikte så att jag blev likblek, och jag hade ingen kraft kvar.

⁹ Då hörde jag ljudet av hans ord, och när jag hörde det föll jag bedövd ner med ansiktet mot jorden.

¹⁰ Då rörde en hand vid mig och hjälpte mig upp på mina darrande knän och händer.

¹¹ Sedan sade han till mig: "Daniel, du högt älskade man, ge akt på de ord som jag talar till dig och res dig upp på fötterna, för jag har nu blivit sänd till dig."

När han sade detta till mig reste jag mig bävande upp.

¹² Han sade till mig: "Var inte rädd, Daniel. Redan från första dagen när du vände ditt hjärta till att förstå och ödmjuka dig inför din Gud har dina ord varit hörda, och jag har nu kommit på grund av dina ord.

¹³ Fursten över Persiens rike stod emot mig

10:6 väldigt då Annan översättning: "stor folkmassa". **10:7** Dan 7:28, 8:27, Hab 3:16. **10:8** Dan 7:28. **10:9** Dan 8:17f, Matt 17:6. **10:10** Upp 1:17. **10:11** Dan 8:18, 9:22f. **10:12** Luk 1:13, 30, Apg 10:30f. **10:13** Dan 12:1, Jud v 9, Upp 12:7.

under tjugoen dagar. Då kom Mikael, en av de förnämsta furstarna, till min hjälp, och jag blev kvar där hos Persiens kungar.

¹⁴ Men nu har jag kommit för att undervisa dig om vad som ska hända ditt folk i kommande dagar, för synen syftar på framtiden.”

¹⁵ Medan han talade så till mig, böjde jag mitt ansikte mot jorden och var stum.

¹⁶ Och se, han som var lik en människoson rörde vid mina läppar. Då öppnade jag min mun och sade till honom som stod framför mig: ”Min herre, på grund av synen har jag gripits av stark ångest och har ingen kraft kvar.

¹⁷ Och hur skulle en sådan som jag, min herres tjänare, kunna tala med en sådan som min herre? Jag har ingen kraft kvar i mig och kan inte andas längre.”

¹⁸ Han som såg ut som en människa rörde då vid mig igen och styrkte mig.

¹⁹ Han sade: ”Var inte rädd, du högt älskade man! Frid vare med dig, var stark, ja, var stark!” När han talade med mig kände jag mig styrkt och sade: ”Tala, min herre, för du har styrkt mig.”

²⁰ Då sade han: ”Förstår du varför jag har kommit till dig? Men jag måste strax vända tillbaka för att kämpa mot fursten över Persien, och när jag drar bort från honom kommer fursten över Grekland.

10:13 Mikael Betyder ”vem är som Gud”, ärkeängel som kämpade mot djävulens uppror (Upp 12:7, jfr även Jud vers 9). **10:13** kvar Annan översättning: ”överflödigt”. **10:14** 1 Mos 49:1, Dan 8:26, 9:22, 12:4, 9. **10:15** Jes 6:7, Jer 1:9, Pred 1:18. **10:18** Jes 35:3f, Luk 24:36.

²¹ Men jag vill berätta för dig vad som är skrivet i sanningens bok. Ingen enda hjälper mig mot dessa utom Mikael, er furste.

11

¹ I modern Darejaveshs första regeringsår stod jag där för att stärka och skydda honom.”

Sydlandets och Nordlandets kungar

² ”Nu ska jag berätta sanningen för dig. Tre kungar till ska uppstå i Persien, och den fjärde ska bli rikare än någon av de andra, och när han har blivit som mäktigast genom sina rikedomar ska han sätta in all sin makt mot Greklands rike.

³ Sedan ska en väldig kung uppstå, och han ska härska med stor makt och göra vad han vill.

⁴ Men när han har kommit, ska hans rike falla sönder och delas efter himlens fyra väderstreck. Det ska inte tillfalla hans efterkommande eller förbli lika mäktigt som när han hade makten. Hans rike ska omstörtas och tillfalla andra än dem.

⁵ Kungen i Sydlandet ska bli mäktig. Och av hans furstar ska en vara mäktigare än han, och hans herravälde ska bli stort.

⁶ Efter några år ska de ingå förbund med varandra och dottern till Sydlandets kung ska komma till kungen i Nordlandet för att träffa en överenskommelse. Men hon ska inte kunna behålla den makt hon vinner och hans makt ska inte

11:2 den fjärde Xerxes I (486-465 f Kr) som försökte erövra Grekland år 481 f Kr. Se not till Est 1:3. **11:3** en väldig kung Alexander den store, vars rike delades ”efter himlens fyra väderstreck” mellan fyra av hans generaler (jfr 8:21f). **11:4** Job 20:4f, Ps 37:35f, Dan 7:6, 8:8, 22.

heller bestå. Hon ska offras tillsammans med dem som förde henne dit, både hennes far och den man som en tid gav henne makt.

⁷ Men en telning från hennes rötter ska stiga upp i hans ställe och dra upp mot nordlandskungens här och tränga in i hans fäste och göra vad han vill med folket och få överhanden.

⁸ Deras gudar och avgudabilder och deras dyrbara kärl, både av silver och guld, ska han också föra till Egypten. Sedan ska han under några år lämna nordlandskungen i fred.

⁹ Däremot ska denne tränga in i sydlandskungens rike, men han ska vända tillbaka till sitt land igen.

¹⁰ Hans söner ska rusta sig till strid och samla en väldig krigshär, som ska välla fram som en störtflod och tåga in. Den ska komma igen och striden ska föras ända fram till sydlandskungens befästningar.

¹¹ Då ska kungen i Sydlandet bli vred och dra ut och strida mot kungen i Nordlandet, som ska ställa upp en stor här, men den hären ska ges i den andres hand.

¹² När hären är borta växer sydlandskungens övermod och han ska slå ner tiotusentals, men ändå inte få herraväldet.

¹³ Kungen i Nordlandet ska nämligen ställa upp en ny här, större än den förra, och efter en tid av några år ska han komma med en stor krigshär och stora förråd.

¹⁴ Vid samma tid ska många andra resa sig mot kungen i Sydlandet. Våldsmän av ditt eget folk ska göra uppror för att uppfylla profetian, men de kommer att falla.

¹⁵ Och kungen i Nordlandet ska komma och kasta upp vallar och inta en välbefäst stad, och Sydlandets stridskrafter ska inte kunna hålla stånd. Dess utvalda krigsfolk ska inte ha någon kraft att stå emot.

¹⁶ Nordlandets kung, som rycker emot honom, ska göra vad han vill, och ingen ska kunna stå emot honom. Han ska komma in i det härliga landet, och förstörelse ska ske genom hans hand.

¹⁷ Han ska komma med hela sitt rikes makt. Men han är villig till förlikning, och en sådan ska han åstadkomma. Han ska ge kungen av Sydlandet en av sina döttrar till hustru för att fördärva honom. Men det ska inte lyckas och inte vara till hans fördel.

¹⁸ Därefter ska han vända sig mot kustländerna och inta många, men en härförare ska göra slut på hans hånfullhet och låta det vända tillbaka över honom själv.

¹⁹ Då ska han vända tillbaka till sitt eget lands befästningar. Men han ska vackla och falla och sedan inte mer finnas till.

²⁰ På hans plats ska en annan uppstå, en som låter en uppbördsman dra igenom det land som är hans rikes prydnad. Men efter några dagar ska han störtas, dock inte genom vrede eller i strid.

Den onde kungen i Nordlandet

²¹ I hans ställe ska en föraktlig man komma, en som man inte har gett kungavärdighet. Oväntat intar han riket genom list.

22 Och översvämmande härar ska svepas bort inför honom och krossas, likaså en förbundsfurste.

23 För från den stund han ingått förbund med honom kommer han att handla svekfullt. Han ska dra ut och få övermakten med endast lite folk.

24 Öväntat ska han komma in i landets bördigaste trakter och göra vad hans fäder och deras fäder inte kunnat göra. Byte och rov och gods ska han strö ut åt sitt folk och fram till en viss tid gör han upp onda planer mot befästa platser.

25 Han ska uppbåda sin kraft och sitt mod mot kungen i Sydlandet och komma med en stor här, men kungen i Sydlandet ska också rusta sig till strid med en mycket stor och mäktig här. Han ska dock inte kunna hålla stånd på grund av de stämplingar som görs mot honom.

26 De som äter hans bröd ska störta honom. Hans här ska svepas bort och många ska bli slagna och falla.

27 Båda kungarna kommer att ha ont i sinnet. De sitter tillsammans vid samma bord och talar lögn, men det ska inte ha någon framgång, eftersom slutet ännu dröjer till den bestämda tiden.

28 Han ska vända tillbaka till sitt land med mycket gods, men hans hjärta kommer att vara emot det heliga förbundet. När han har genomfört sitt uppsåt ska han vända tillbaka till sitt land.

29 På bestämd tid ska han sedan på nytt dra ut mot Sydlandet, men denna senare gång ska det inte gå som den förra,

³⁰ för skepp från Kittim ska komma emot honom och han ska förlora modet.

Då ska han vända tillbaka och rikta sin vrede mot det heliga förbundet och ge vreden fritt utlopp. Och när han har kommit hem, ska han lyssna till dem som har övergett det heliga förbundet.

³¹ Härar från honom ska komma, och de ska orena helgedomen, tillflyktsorten, avskaffa det dagliga offret och ställa upp förödelsens styggelse.

³² Dem som har kränkt förbundet ska han med smickrande ord locka till avfall.

Men de av folket som känner sin Gud ska stå fasta och hålla ut.

³³ De förståndiga bland folket ska ge många insikt, men ändå ska de under en tid falla genom svärd och eld, genom fångenskap och plundring.

³⁴ Men när de faller ska de inte lämnas utan hjälp, och många ska då av falska motiv sluta sig till dem.

³⁵ En del av de förståndiga ska falla, och de ska luttras så att de blir rena och fläckfria fram till den sista tiden. För ännu dröjer slutet till den bestämda tiden.

³⁶ Kungen ska göra vad han vill, och han ska upphöja sig och förhäva sig över varje gud. Ja, mot gudarnas Gud ska han tala fruktansvärda ting. Allt ska lyckas för honom till dess att vredens tid är ute, för det som har beslutats måste ske.

11:30 Kittim Cypern eller andra medelhavsöar. **11:31** 4 Mos 28:4, Dan 8:11, 9:27, 12:11, Matt 24:15, Mark 13:14. **11:31** förödelsens styggelse En vanhelgande avgudabild (jfr den Zeusstaty som sattes upp av Antiochus IV Epifanes 168 f Kr). Citeras av Jesus i Matt 24:15, Mark 13:14. **11:33** Dan 12:3, Matt 24:9, Joh 16:2, Hebr 11:36f. **11:35** Dan 12:10, Sak 13:9, Mal 3:3, 1 Petr 1:7. **11:36** Dan 5:19, 7:8, 2 Tess 2:4, Upp 13:1, 5.

³⁷ Han kommer inte att bry sig om sina fäders gudar eller den som är kvinnors lust eller någon annan gud, utan han ska upphöja sig själv över alla.

³⁸ I stället ska han ära fästningarnas gud. En gud som hans fäder inte har känt ska han ära med guld och silver och ädelstenar och andra dyrbarheter.

³⁹ Han ska göra vad han vill med starka befästningar med en främmande guds hjälp. De som erkänner honom ska han visa stor ära. Han ska låta dem härskas över många, och han ska dela ut land åt dem till belöning.

⁴⁰ Men vid den sista tiden ska kungen i Sydlandet drabba samman med honom. Kungen i Nordlandet ska då storma fram mot denne med vagnar och ryttare och en stor flotta. Han ska rycka in i länderna och svämma över och dra igenom dem.

⁴¹ Han ska också dra in i det härliga landet, och många länder ska falla, men dessa ska undkomma hans hand: Edom och Moab och huvuddelen av Ammons avkomlingar.

⁴² Och han ska sträcka ut sin hand mot länderna. Egypten ska inte slippa undan.

⁴³ Han ska erövra skatter av guld och silver och alla slags dyrbarheter i Egypten. Libyer och nubier ska följa honom.

⁴⁴ Då ska han få höra rykten från öster och norr som skrämmer honom, och han ska dra ut i stort raseri för att förgöra och förintna många.

11:37 Hes 8:14. **11:37** sina fäders gudar Annan översättning: "sina fäders Gud". **11:37** den som är kvinnors lust Kanske den hedniska växtlighetsguden Tammuz eller Adonis, vars kult var populär bland kvinnor (Hes 8:14) och även bland ptolemeerna i "Sydlandet".

11:41 Dan 8:9, 11:16.

⁴⁵ Sina palatstält ska han slå upp mellan havet och helgedomens härliga berg. Men han går mot sin undergång och ingen hjälper honom.”

12

Den sista tiden

¹ ”På den tiden ska Mikael träda fram, den store fursten som står som försvarare för dina landsmän. Det kommer en tid av nöd, som inte har haft sin like ända från den dag då folken blev till och fram till den tiden.

Men på den tiden ska ditt folk bli frälst, alla som är skrivna i boken.

² De många som sover i mulen ska vakna, några till evigt liv och andra till förakt och evig skam.

³ De förståndiga ska då lysa som himlavalvets ljus, och de som har fört många till rättfärdighet som stjärnorna för alltid och för evigt.

⁴ Men du, Daniel, ska gömma dessa ord och försegla bokrullen till den sista tiden. Många ska forska i den och kunskapen ska bli stor.”

⁵ När jag, Daniel, såg upp, se, då stod det två andra där, en på flodens ena strand och en på den andra stranden.

⁶ En av dem sade till mannen som stod klädd i linnekläder ovanför flodens vatten: ”Hur

12:1 Jes 4:3, Dan 10:13, 20, Ob v 17, Matt 24:21, Mark 13:19. **12:1** skrivna i boken Livets bok (jfr 2 Mos 32:32, Upp 3:5). **12:2** Jes 66:24, Matt 25:46, Joh 5:28f, Upp 20:15. **12:2** De många I betydelsen alla människor (jfr Jes 53:12, Matt 20:28 med noter). **12:3** Hes 3:18f, Dan 11:33, 35, 12:10, Matt 13:43, 1 Kor 15:41f. **12:4** Dan 8:26. **12:4** forska i den Annan översättning: ”resa hit och dit”. **12:6** Dan 10:5, Matt 24:3, Mark 13:4.

länge dröjer det innan slutet kommer med dessa märkliga ting?”

⁷ Jag lyssnade till mannen som stod klädd i linnekläder ovanför flodens vatten, och han lyfte sin högra och sin vänstra hand mot himlen och svor vid honom som lever för evigt: ”Efter en tid och tider och en halv tid, när det heliga folkets makt är krossad, då ska allt detta fullbordas.”

⁸ Jag hörde det men förstod inte, så jag frågade: ”Min herre, vad blir slutet på allt detta?”

⁹ Då sade han: ”Gå, Daniel, för dessa ord ska förbli gömda och förseglade till den sista tiden.

¹⁰ Många ska bli renade och tvättade och luttrade, men de ogudaktiga ska utöva sin ogudaktighet. Ingen ogudaktig ska förstå detta, men de förståndiga ska förstå det.

¹¹ Från den tid då det dagliga offret avskaffas och förödelsens styggelse ställs upp ska det gå 1 290 dagar.

¹² Salig är den som håller ut och når fram till 1 335 dagar.

¹³ Men gå du bort tills slutet kommer. Sedan du har vilat ska du uppstå och få din lott vid dagarnas slut.”

12:6 slutet kommer med dessa märkliga ting Annan översättning: ”slutet på dessa märkliga ting kommer”. **12:7** 5 Mos 32:40, Dan 7:25, 8:14, 24, Upp 10:5f, 12:14. **12:10** Dan 11:35, 12:3, Upp 22:10. **12:10** tvättade Annan översättning: ”vita”. **12:11** Dan 8:13f, 11:31, Matt 24:15. **12:13** Upp 14:13.

Svenska Folkbibeln
The Holy Bible in Swedish, Svenska Folkbibeln
translation

copyright © 1996,1998,2015 Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm, och
Stiftelsen Biblicum, Ljungby

Language: Svenska (Swedish)

Reviderad från Svenska Folkbibeln 98 och grundtexten. Gamla testamentet
© 1998, 2015, Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm Nya testamentet ©
1996, 1998, 2015, Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm, och Stiftelsen
Biblicum, Ljungby

2024-12-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Dec 2024 from source files
dated 18 Dec 2024

1f751582-bd9a-5655-ac63-85d69149ba09